

Куди не подивись – ліси зеленіють...

«Куди не подивись – ліси зеленіють...». Це рядки Сарненської поетеси Тетяни Корнійчук про вкриті лісами на 52 % Полісся, де живуть і працюють віддані лісівничим професіям покоління, які передають справу в династіях від батька до сина аж до сьомого коліна, служать лісовому господарству та на користь екології краю.

«Сарненський лісгосп» було організовано у 1940 році.

Сьогодні загальна площа земель лісогосподарського призначення складає 54535,6 га., в тому числі вкриті лісовою рослинністю – 46914,6 га. або ж 86%. Хвойні насадження в структурі лісфонду становлять 74,2 %, твердолистяні породи – 2,9 % та 29 % мягколистяні деревостани.

По віковій структурі насадження підприємства поділяються на молодняки, що становлять 25,5%; середньовікові – 38,1 %; пристигаючі – 21,6 %; стиглі і перестиглі – 14,8 %.

На території держлісфонду розташовані 8 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 464 га. Серед них заказник місцевого значення «Карасинський», 2 заказники «Костянтинівський», заповідні урочища «Розвилка» та «Букові насадження», пам'ятки природи «Сарненський дендропарк», озеро «Карпилівське» та пам'ятка природи державного значення – озеро «Стрільське».

Підприємство протягом останніх 15 років є сертифікованим за системою FSC, що засвідчує відповідність 10-ти принципам та критеріям Лісової Опікунської Ради. Лісгоспу присвоєно індивідуальний код сертифіката та код ліцензії про використання відповідного товарного знаку. В структурі підприємства, крім адміністрації, працюють 8 лісництв (Сарненське, Костянтинівське, Кричильське, Немовицьке, Тинненське, Страшівське, Руднянське та Карпилівське). До складу також входять автотранспортний цех та нижній склад.

Загальна кількість працівників складає 245 чоловік, в тому числі 107 – штат державної лісової охорони.

Основними завданнями, які стоять перед колективом є охорона лісу від самовільних рубок та лісових пожеж, вирощування високопродуктивних деревостанів, ведення безперервного невиснажливого та економічно обґрунтованого лісокористування з дотриманням всіх нормативних документів у лісогосподарській діяльності.

Ліс починається з насінини.

Щороку працівники підприємства заготовляють необхідну кількість та асортимент лісового насіння. Основною лісоутворюючою породою Полісся є - сосна звичайна. В минулому сезоні лісівники заготовили 8860 кг. шишки сосни звичайної, 500 кг. жолудя дуба звичайного та 7 кг. насіння інших лісоутворюючих та чагарникових порід.

В 2019 році лісгосп інвестував значні кошти у розвиток лісонасінневої справи. Придбано і введено в експлуатацію новий сучасний комплекс обладнання для переробки шишок та встановлено холодильну камеру для зберігання насіння в оптимальних умовах.

Наявні виробничі потужності дозволяють зберігати насіння ще дев'яти сусідніх лісгосподарських підприємств.

Завдяки цьому, на базі Костянтинівського лісництва було сконцентровано комплекс по вирощуванню посадматеріалу для лісовідновлення. На зміну тимчасовим лісовим розсадникам збудовано сучасні теплиці та короба, які забезпечують вирощування сіянців в контрольованому середовищі з дотриманням всіх сучасних агротехнічних вимог.

Завдяки якісно вирощеному посад матеріалу минулої весни лісівники висадили на зрубках 1167 тис. сосни звичайної, 150 тис. дуба звичайного, більше 200 тис. дуба червоного, 22 тис. модрина європейської, 200 тис. ялини європейської, 47 тис. вільхи чорної, біля 1 тис. ялиці білої та 15 тис. чагарникових порід. Вцілому лісовідновлення було проведено на площі 360 га., в тому числі 320 га. посадкою лісових культур та на 40 га. сприянням природному поновленню. Створено 10,9 га. нових лісів.

Стан лісових розсадників в даний час дає хорошу надію на успішне проведення весняних лісокультурних робіт уже наступного 2021 року

Додатково фахівці лісового господарства професійно займаються вирощуванням декоративних рослин для дизайнерських робіт із зеленого ландшафту. А також освоїли технологію вирощування лохини. Продукція користується попитом, як сарненчан так і гостей поліського краю.

Зелені шати під надійною охороною

З метою надійної охорони лісових масивів від можливих порушень, на постійній основі працюють мобільні групи з числа працівників лісової охорони та інженерного складу лісгоспу.

В розпорядженні лісівників спецавтомобілі та мотоцикли, що є запорукою оперативного реагування на проблемні ситуації.

В пожежно-небезпечний період вся увага направлена на недопущення лісових пожеж. Для ефективної охорони лісу кожне лісництво має протипожежні вежі, в лісгоспі в технічно-справному стані в наявності 8 пожежних автомобілів та 6 цистерн, обладнаних мотопомпами, що агрегатуються з тракторами МТЗ. Для локалізації пожеж шляхом мінералізації ґрунту кожне лісництво забезпечене плугами та дисковими культиваторами.

З початку року лісівниками влаштовано 616 км. мінералізованих смуг та на 2377 км. проведено догляд за існуючими мінсмугами.

Сарненські лісівники у своїй діяльності застосовують передові системи відеоспостереження за лісовими масивами, які через мережу інтернет зведені до центрального пункту спостереження. Цьогоріч встановлено вже п'яту камеру відео спостереження на пожежній вежі Тинненського лісництва. Використання новітнього обладнання значно покращило роботу у своєчасному виявленні та локалізації лісових пожеж.

Необхідно відмітити, що ліс, як і людський організм, з часом старіє і його переслідують різні хвороби та шкідники. Так сьогодні в лісових масивах господарства обліковується 1961 га соснових насаджень уражених кореневою губкою. З 2015 по 2019 роки значні площі соснового господарства зазнали втрат в результаті пошкодження короїдами. Цьогоріч спостерігається розвиток і поширення ще одного шкідника лісу – соснового шовкопряда. Попереду у лісівників ще багато роботи по його знищенню та захисту зелених насаджень.

Для вирощування високопродуктивних деревостанів сарненчани виділяють значні кошти по догляду за молодим лісом, піклуються про своєчасність призначення та повнотою проведення необхідних лісогосподарських заходів в молодняках з досягненням лісівничої мети кожної «некомерційної рубки».

Так догляди за молодим лісовідновленням щорічно проводяться на площі більше 800 га. Освітленнями та прочистками охоплено більше 250 га. молодого лісу. Вивчаючи європейські підходи до «некомерційних рубок» сарненські лісоводи впроваджують нові технології проведення рубок в молодняках.

Проведення рубок головного користування і рубок формування та оздоровлення лісів в Сарненському лісгоспі має свої особливості.

Так роботи з відводу і таксації лісосік проводять окремі спеціалізовані ланки, які не пов'язані із лісозаготівельною діяльністю. Спеціалісти ланок забезпечені транспортними засобами, ноутбуками з програмним забезпеченням, мотоінструментом, необхідними вимірвальними приладами для таксації лісу.

Всі роботи, пов'язані із наданням послуг в лісовому господарстві в Сарненському лісгоспі винонують суб'єкти підприємницької діяльності на договірних умовах.

Заготовлена лісопродукція 100% підлягає електронному обліку.

Бирковану деревину на будь-якому шляху її переміщення можна завжди перевірити на її законність, аж до встановлення місця заготівлі із зазначенням лісництва, виду рубки, кварталу, виділу та найменування у відповідності до ДСТУ.

Доречі, кожен лісорубний квиток сьогодні знаходиться в електронній базі реєстру Державного агентства лісових ресурсів України та на сайті Рівненського обласного управління лісового та мисливського господарства. Всі рубки проводяться у відповідності до діючого в Україні законодавства та у прозорий спосіб.

Необхідно відмітити, що лісовідновлення, охорона та захист лісу, протипожежна охорона лісових масивів та інші лісогосподарські заходи фінансуються виключно за рахунок власних надходжень підприємства. Так за 2019 рік лісгосп отримав 166,5 млн грн доходів від реалізації продукції та послуг, за I півріччя 2020 року – 77,8 млн грн. На жаль, протягом останніх років відбувається зниження доходів, внаслідок падіння цін на деревину. Так, впродовж всього 2019 року та I півріччя 2020 року спостерігалася стійка рецесія цін на всі види продукції. Внаслідок чого відбулося зниження середньої реалізаційної ціни на 20%.

Незважаючи на зниження доходів лісгосп вчасно та в повній мірі виконуються всі належні лісовідновні та лісоохоронні функції. На вирощування посадкового матеріалу, лісовідновлення,

створення нових лісів та догляд за лісовими культурами спрямовано в 2019 році – 5,1 млн грн, за I півріччя 2020 року – 2,3 млн грн. На охорону лісових масивів від пожеж в 2019 році спрямовано – 3,4 млн грн, за I півріччя 2020 року – 1,4 млн грн. На утримання лісової охорони, виконання лісозахисних та лісоохоронних заходів, в 2019 році спрямовано 31,9 млн грн, за I півріччя 2020 року – 17,3 млн грн. На будівництво та утримання лісових доріг – 2,2 млн грн та 0,8 млн грн відповідно в 2019 та I-му півріччі 2020 років.

Підприємство є одним із найбільших платників податків області. В 2019 році лісгосп сплатив 55,3 млн. грн податків та зборів до державного та місцевого бюджетів, за I півріччя 2020 року – 26,2 млн грн відповідно. Єдиного соціального внеску сплачено 11,1 млн грн в 2019 році та 5,1 млн грн за I півріччя 2020 року. Значна частина податків надходить до місцевих громад району. В 2019 році до бюджетів місцевих територіальних громад перераховано податків на суму 14,2 млн грн, за I півріччя 2020 року – 6 млн грн. Отже, завдяки успішній роботі підприємства бюджети місцевих рад та ОТГ мають стабільне джерело наповнення, завдяки чому можуть фінансувати соціальні та інфраструктурні заходи.

<i>№ п/п</i>	<i>Назва сіль/ради, ОТГ</i>	<i>Спалчено в 2019 році, грн</i>	<i>Сплачено за I півріччя 2020 року, грн</i>
1	Клесівська ОТГ	4409599,92	1263377,56
2	Немовицька ОТГ	3923430,94	2293248,59
3	Кричильська с/р	976532,95	449187,35
4	Костянтинівська с/р	799759,75	185018,31
5	Люхчанська с/р	224233,78	87274,24
6	Любиковицька с/р	285749,83	174586,58
7	Стрільська с/р	351990,36	234405,65
8	Ремчицька с/р	354748,04	340817,49
9	Туловицька с/р	745883,91	171120,17
10	Чудельська с/р	1791481,37	485014,22
11	Сарненська м/р	319868,84	326685,17
	<i>Разом</i>	<i>14183279,69</i>	<i>6010735,33</i>

Для підвищення техніко-економічних показників підприємства, авто-транспортний цех лісгоспу забезпечений сучасними велико-вантажними автомобілями та тракторами в агрегаті з погрузочними комплексами. Випуск транспорту на лінію проводиться у відповідності до Положень та вимог нормативних документів.

Весь автотранспортний парк лісгоспу обладнаний датчиками контролю палива та руху транспортних засобів, що забезпечує ефективне його використання.

Крокуючи в ногу з часом

Сарненці мають хороші напрацювання щодо покращення інфраструктури лісового фонду, зокрема в питаннях ремонту та будівництва доріг.

В своєму арсеналі підприємство має комплекс дорожньої техніки гусеничний екскаватор, бульдозер, автогрейдер, колісний погрузчик та Камаз-самоскид. З метою належного утримання узбіч та кюветів, щорічно проводиться догляд з допомогою мотокосарки КРД-1,5 на базі трактора МТЗ-80.

Така робота сприяє росту економічних показників підприємства та досить часто лісова інфраструктура є складовою транспортного сполучення між населеними пунктами. При взаємодії із місцевими громадами лісова дорожня техніка допомагає в облаштуванні населених пунктів та прилеглих територій.

Чітка і злагоджена праця

Колектив нижнього складу є запорукою фінансового успіху підприємства. Фахівці складу оперативно реагують на зміни ринку деревини та завдяки скоординованій роботі забезпечують виконання договірних зобов'язань перед лісопереробниками.

Знання і досвід спеціалістів нижнього складу забезпечують раціональне та ефективне використання лісосировинних ресурсів.

Подбали про здоров'я та комфорт

На території лісгоспу для працівників підприємства та всіх бажаючих сарненчан працює їдальня, де завжди привітно зустрінуть усміхнені кухарі та запропонують смачно приготовлені поліські страви.

Крім основної діяльності, лісівники Сарненщини дбають про належний відпочинок земляків в рекреаційних ділянках, які мають охайний вигляд, зручно облаштовані та виконують інформаційно-виховну роботу серед населення щодо лісу, як важливої складової екосистеми.

Так завжди багато охочих відпочити на лоні природи можна побачити в місцях відпочинку «Трищина», «Ялинка» та «ПроЛісок», які розташовані обабіч основних автомобільних доріг.

Виховуємо гідну заміну

Незамінними помічниками лісівників вже багато років є Костянтинівське та Тинненське шкільні лісництва. Молодь вивчає роботу лісоводів, допомагає лісівникам у проведенні популярних природо-охоронних акцій та набирає досвіду при становленні на життєву професійну дорогу.

Завдання колективу Сарненського лісового господарства – планомірно використовувати лісосировинні ресурси та турбуватися про природну і рукотворну красу поліських лісів.

Ліс – це диво, ліс – це казка.

Тож заходьте в ліс, будь-ласка,

Але завжди пам'ятайте :

Диво-ліс охороняйте!

(Надія Красоткіна «Ліс»).